

Raadsmededeling

Nummer : 28/2009
Datum : 14 oktober 2009
B&W datum : n.v.t.
Portefeuillehouder : G. Berghoef
Onderwerp : Raadsleden en bestuursfuncties in privaatrechtelijke rechtspersonen

---

Aanleiding

Tijdens de behandeling van de notitie “Gemeenschappelijke regelingen en dualisme” in het RTG van 6 oktober jl. heeft de portefeuillehouder de raad toegezegd een notitie op te stellen over het integriteitsvraagstuk dat is gekoppeld aan het feit dat raadsleden soms, naast het raadslidmaatschap, tevens bestuursfuncties vervullen bij privaatrechtelijke rechtspersonen zoals verenigingen en stichtingen (hierna gemakshalve te noemen “stichtingen”). Staat zo’n stichting op enige wijze in relatie tot de gemeente (bijvoorbeeld een subsidierelatie) dan kan dat ook effect hebben op de wijze waarop dat raadslid zijn bestuursfunctie in de raad uitoefent. Hierna wordt uitgewerkt welke wettelijke beperkingen van belang zijn als het gaat om dergelijke nevenfuncties en welke afspraken overigens van belang zijn.

Inhoud mededeling

De combinatie van raadslid-bestuurslid van een gemeenschappelijke regeling verschilt in één opzicht wezenlijk van de combinatie raadslid-bestuurslid van een stichting:

Een gemeenschappelijke regeling is een publiekrechtelijke rechtspersoon. Een raadslid dat bestuurslid is in een gemeenschappelijke regeling heeft in dat bestuur zitting in de hoedanigheid van raadslid. Er is immers sprake van vooruitgeschoven lokaal bestuur: de gemeenteraad heeft een deel van zijn bevoegdheden gedelegeerd aan de gemeenschappelijke regeling en het bestuur van de gemeenschappelijke regeling oefent als zodanig in feite raadsbevoegdheden uit. Het bestuurswerk voor de gemeenschappelijke regeling moet in die optiek dan ook aangemerkt worden als regulier raadswerk.

Een raadslid dat deel uitmaakt van het algemeen of dagelijks bestuur van een stichting doet dat normaliter op persoonlijke titel en niet als raadslid. Het raadslidmaatschap en het lidmaatschap van het stichtingsbestuur staan dus in beginsel los van elkaar.

Daarbij moet worden aangetekend, dat er van oudsher binnen de gemeente Aalten in ieder geval nog één stichting is in wiens statuten is bepaald, dat in de stichtingsbesturen college- en raadsleden zitting hebben. Gedachte achter dergelijke constructies was natuurlijk dat op die manier van gemeentezijde een oogje in het zeil kon worden gehouden wat betreft het beleid van de stichting, bijvoorbeeld de inzet van gemeentelijke subsidies. Een en ander is echter niet meer van deze tijd. Overigens heeft uw gemeenteraad in 2006 uitgesproken dat de in dergelijke stichtingsbesturen zitting hebbende raadsleden dat voortaan op persoonlijke titel doen en niet als raadslid. Het verdient niettemin veruit de voorkeur de statuten van de desbetreffende stichting(en) in dat opzicht ook formeel te wijzigen.

Met het oog op de dubbele petten- en loyaliteitsproblematiek heeft de gemeenteraad zich in februari 2009 wat betreft het raadslidmaatschap in combinatie met bestuursfuncties in gemeenschappelijke regelingen in beginsel al uitgesproken voor zelfregulering in die zin dat een gedragslijn wordt vastgesteld waarin is bepaald dat de gemeenteraad geen raadsleden meer voordraagt als kandidaat voor het DB of AB van een gemeenschappelijke regeling. Deze

gedraglijn ligt in de vorm van de notitie “Gemeenschappelijke regelingen en dualisme” ter vaststelling aan uw gemeenteraad voor in de vergadering van 20 oktober 2009. Een dergelijke vorm van zelfregulering is echter niet mogelijk als het gaat om bestuursfuncties bij stichtingen omdat het raadslid, anders dan bij gemeenschappelijke regelingen, normaliter als privépersoon en niet als raadslid zitting heeft in zo’n stichtingsbestuur. Een algemeen verbod op dergelijke nevenfuncties zou op onaanvaardbare wijze ingrijpen in de privésfeer van raadsleden. Bovendien moet zo’n algemeen verbod in strijd met de wet worden geacht omdat een en ander in artikel 13 van de Gemeentewet niet als een “incompatibiliteit” is aangemerkt. In dit artikel wordt aangegeven welke functies en ambten niet verenigbaar zijn met het raadslidmaatschap. Bestuursfuncties bij stichtingen worden in het artikel niet genoemd.

Hoewel een raadslid in beginsel dus vrij is om naast zijn of haar raadslidmaatschap bestuursfuncties te vervullen bij stichtingen gelden daarvoor wel bepaalde afspraken. Deze afspraken bepalen de kaders waarbinnen het raadslid zijn nevenfuncties dient te vervullen. Het gaat om de volgende afspraken:

1. In het Coalitieakkoord 2006-2010 tweede fase: “Aalten leefbaar, vitaal en sociaal” wordt ten aanzien van de verwevenheid van functies van raads- en collegeleden opgemerkt, dat deze functies en de gedragingen van bestuurders voortdurend dienen te worden getoetst aan de door de gemeenteraad vastgestelde integriteitsnota. In het Coalitieakkoord is echter niet expliciet het voornemen opgenomen om (bepaalde) nevenfuncties voor raadsleden actief te ontmoedigen of te verbieden.
2. Nota integriteit gemeente Aalten: Het doel van de in deze nota opgenomen gedragscode is om bestuurders (zowel collegeleden als raadsleden) een houvast te bieden bij het bepalen van normen omtrent de integriteit van het bestuur. Het gaat niet zozeer om in rechte af te dwingen regels. De gedragscode heeft vooral een bestuurlijke en politieke relevantie. Bestuurders zijn op de naleving van gedragscode aanspreekbaar en wanneer zij zich er niet aan houden kan dat gevolgen hebben voor hun functioneren en hun positie. Voor zover hier van belang is in de nota opgenomen, dat bestuurders de belangen van de gemeente centraal stellen. Het handelen van de bestuurder is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en de organisaties die daar onderdeel van uit maken. Daarnaast dient het handelen van de bestuurder te worden gekenmerkt door onpartijdigheid in die zin, dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging binnen de politiek en vooral bij de samenleving wordt vermeden. Tenslotte verricht een bestuurder geen nevenfuncties waarbij strijdigheid is of kan zijn met het belang van de gemeente.

Conclusie.

Uit het voorgaande blijkt, dat de combinatie van het raadslidmaatschap en bestuursfuncties in stichtingen eigenlijk per definitie niet verboden is of verboden kan worden. De Nota integriteit doet echter wel een uitgesproken beroep op elk individueel raadslid om zijn verantwoordelijkheid als gemeentebestuurder centraal te stellen en af te zien van nevenfuncties die bij hem zouden kunnen leiden tot (een verkeerde beeldvorming in de sfeer van de) dubbele petten- en/of loyaliteitsproblematiek. Wanneer geconstateerd wordt dat een raadslid zijn verantwoordelijkheden als raadslid veronachtzaamt in die zin, dat hij zich te veel vereenzelvigt met de belangen van de stichting waarvan hij bestuurder is en zich bij zijn raadswerk daardoor laat leiden rust er bovendien vanuit de nota integriteit ook een verplichting op zijn collega-raadsleden om hem daarop aan te spreken en eventueel zijn functioneren en positie ter discussie te stellen. Raadsleden zijn immers niet slechts individueel

verantwoordelijk voor hun eigen functioneren als raadslid maar dragen gezamenlijk ook zorg voor een in zijn algemeenheid naar behoren functionerende raad.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd: N.v.t.

De volgende stukken zijn voor u ter inzage gelegd: N.v.t.